

# Pericopa Yitro – Cele zece porunci 5781 אֶסֶרֶת הַדִּבְרוֹת אֶסֶרֶת



În primul rând este important să subliniem că cele zece porunci se numesc în ebraică, limba originală în care ele au fost date, *aseret hadibrot* אֶסֶרֶת הַדִּבְרוֹת, adică cele zece ziceri. Noi le vom numi *mițvot* מִצְוֹת, obligații, fiindcă ele sunt o parte din cele 613 de mițvot din Tora. În timp ce celelalte mițvoturi au fost date prin intermediul lui Moșe, aceste zece au fost date direct de Kadoș Baruch Hu pe muntele Sinai.

Prima întrebare pe care trebuie să o punem este dacă faptul că au fost date direct de la HAȘEM ar avea o valoare aparte de celelalte mițvoturi. Înțelepții ne învață că nu este voie să le stabilim ordinea după importanță: „Să fii prudent față de o poruncă ușoară, la fel ca și față de porunca cea mai gravă, căci nu cunoști răsplata poruncilor” (Pirkei Avot 2:1). De aici putem înțelege că importanța tuturor mițvoturilor – atât cele mari și zilnice cât și cele mici și rare – este egală. Toate sunt la fel de importante.

De aici se pune întrebarea de ce Hakadoș Baruch Hu a găsit de cuviință să dea cele zece mițvot separat. Filon din Alexandria, marele înțelept evreu din Egipt din sec. 1 e.n., care a dedicat o lucrare întreagă celor zece porunci spune că ele au fost date cu restul mițvoturilor fiind o schiță a tuturor legilor, mițvoturilor. Ele sunt și legi dar în același timp și rezumat ale lor. Ele sunt un fel de tablă de conținut

și de aici le provine importanța. De aici el deduce importanța celor zece porunci care cuprind toată Toraua, pe când celelalte mițvoturi sunt doar detalii ale acestora. Din această cauză, Filon organizează toate mițvoturile în concordanță cu cele zece porunci, fiecare fiind un capitol aparte.

Marele înțelept RASAG (Rav Saadia HaGaon, Babilon sec. 10 e.n.) a propus o idee asemănătoare, iar Rași l-a urmat.

De aici ajungem la întrebarea de ce Hakadoș Baruch Hu a găsit de cuviință să dea acest rezumat direct poporului evreu.

### Cele zece porunci în rugăciune

Din vremurile antice s-a hotărât ca cele zece porunci să fie citite zilnic în Templu din cauza uriașei importanțe ale lor. Noi citim în Mișna despre această tradiție în tractatul Tamid 5:1. În fiecare dimineață, înainte de jertfa permanentă de dimineață, cohanimii citeau cele zece porunci în Templu într-un ritual special. În afară de asta, membrii sectei din Qumran de la Marea Moartă adăugau cele zece porunci pe textul tfilinulilor. După distrugerea Templului în anul 70 e.n. mulți au vrut să reînnoiască obiceiul în sinagogi. Dar înțelepții nu au fost de acord. În Talmud, tractatul Brachot 12:a scrie că obiceiul a fost abrogat din cauza argumentelor sectelor care se formaseră în Israel. Talmudul Ierușalmi, tractatul Brachot 1:3 explică care sunt aceste argumente: „Argumentele sectelor erau că doar acestea au fost date pe Muntele Sinai”. Rași într-un comentariu care fusese cenzurat de creștini spune: „Cine sunt aceste secte? Sunt discipolii lui Ieșu, adică creștinii”. Aceasta este cauza adevărată a infiltrării celor zece porunci între toate celelalte și eliminarea poziției de importanță superioară ale lor. Cauza este doctrina creștină care a sfințit doar pe cele zece porunci lăsând la o parte restul mițvoturilor. În Șulhan Aruch, vol. Orach Haiim 1:5 scrie: „Este bine să citești cele zece porunci zilnic ... Dacă ești singur le poți citi, dar în public este interzis de

citit”.

## Statul în picioare când le citim din Tora

O altă întrebare care se pune este dacă este voie de stat în picioare când se citesc cele zece porunci. RAMBAM (Maimonides) a fost întrebat despre această problemă. El răspunde: „Era potrivit ca să se stea în picioare la citirea celor zece porunci. Însă trebuie să ne abținem de la acest obicei ca nu cumva să se producă impresia că sunt niveluri în Tora. Trebuie să eliminăm orice posibilitate ca să ajungem la această credință rea. S-a spus deja că nu este nici o diferență între cine neagă toată Toraua și cine neagă un singur verset, spunând că acest verset a fost dat de Moșe și nu de Kadoș Baruch Hu, că din ceruri s-au dat doar cele zece porunci, iar restul mișvoturilor au fost date de Moșe. Din această cauză s-a abrogată citirea zilnică a celor zece porunci și este total interzis să găsim în Tora unele părți mai importante decât altele”. El interzice vehement de stat în picioare în timpul citirii celor zece porunci ca nu cumva să dăm o importanță deosebită acestora față de restul mișvoturilor.

Însă astăzi în mare parte a comunităților evreiești se stă în picioare în timpul citirii celor zece porunci. Mulți mari rabini au autorizat acest lucru. Mulți dintre ei compară cu *Șirat Haiam* „Cântarea mării” la care se stă în picioare. Ei susțin că nu este vorba despre întâietatea unora față de celelalte, ci de o acțiune ceremonială. Ei susțin că nu trebuie să comparăm abordarea celor zece porunci din rugăciune cu ceremonia de a sta în picioare. Unii au propus să ne ridicăm cu câteva versete înainte, ca impresia că stăm în picioare exclusiv pentru cele zece porunci să se ascundă. Fiecare trebuie să facă după cum este „obiceiul locului”.